

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

17. a 18. APRÍLA 2013

Plenárne zasadnutie sa nieslo najmä v znamení obnovy zloženia pracovných orgánov a štruktúr výboru v polovici funkčného obdobia. Za nového predsedu EHSV bol zvolený pán Henri MALOSSE a novými podpredsedami sa stali pani Jane MORRICE a pán Hans-Joachim WILMS.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. HOSPODÁRSKE RIADENIE, FINANČNÉ NÁSTROJE, DANE

• *Boj proti daňovým podvodom a daňovým únikom*

Hlavné body:

EHSV:

- víta plán, ktorý predložila Komisia, a podporuje jej úsilie nájsť konkrétne riešenia na znižovanie počtu daňových podvodov a daňových únikov,
- nazdáva sa, že skutočný pokrok bude možné dosiahnuť len vtedy, ak členské štáty budú venovať väčšiu pozornosť zvyšovaniu účinnosti daňových služieb, pričom musia poskytnúť dostatok ľudských a finančných zdrojov a zabezpečiť ich lepšiu vzájomnú koordináciu,
- odporúča Komisii a Rade, aby daňové podvody a daňové úniky, ako aj agresívne daňové plánovanie zahrnuli do výročnej analýzy rastu a do európskeho semestra,
- víta návrhy Komisie zahrnúť na čiernu listinu štáty, ktoré fungujú ako daňové raje, a žiada, aby sa na úrovni EÚ vymedzili spoločné kritériá, na základe ktorých bude možné určiť tieto štáty alebo regióny. Uvádzanie štátov na čiernej listine by sa malo vzťahovať aj na územia alebo jurisdikcie niektorých členských štátov alebo spoločností, ktoré pôsobia na týchto územiach,
- domnieva sa, že Komisia by mohla doplniť návrhy týkajúce sa zahrnutia na čiernu listinu o sankcie pre spoločnosti vrátane ich vylúčenia z verejného obstarávania a odmietnutia poskytnúť finančné prostriedky EÚ alebo štátnu pomoc,
- domnieva sa, že agresívne daňové plánovanie je samo osebe nemorálnym postupom, ktorý v závažnej miere poškodzuje fungovanie vnútorného trhu a narúša daňové systémy vo vzťahu k daňovým poplatníkom,
- uznáva úsilie Komisie viesť rokovania o dohodách o dobrej správe v daňovej oblasti so štátmi susediacimi s EÚ,
- víta rozhodnutie Komisie preskúmať možnosť zaviesť európske daňové identifikačné číslo (DIČ),
- opäť žiada členské štáty, aby pristúpili k harmonizácii svojich systémov nepriameho zdaňovania a povzbudzuje Komisiu, aby predložila svoje návrhy v tejto veci.

2. VNÚTORNÝ TRH, VÝSKUM A INOVÁCIA

- ***Technické textilie***

Hlavné body:

Odvetvie technických textílií, ktoré zaznamenalo pozitívny vývoj hospodárstva a zamestnanosti v EÚ, je príkladom tradičných odvetví, ktoré sa dokážu premeniť na nové obchodné modely úplne prispôsobené potrebám novej priemyselnej revolúcie (inteligentnejšie, inkluzívnejšie a udržateľnejšie).

Textilné materiály a technológie sú kľúčové inovácie, ktoré by mohli reagovať na rozličné spoločenské výzvy. Technické textilie sú dôležitým faktorom v ostatných odvetviach, keďže navrhujú a ponúkajú:

- alternatívne materiály: s nízkou hmotnosťou, pružné, mäkké, (multi)funkčné, odolné;
- nové technológie: pružné, stále, univerzálne;
- funkčné zložky: spoľahlivé, multifunkčné, nákladovo efektívne, ľahko použiteľné časti väčších technologických systémov a riešení.

Európsky hospodársky a sociálny výbor chce upriamiť pozornosť Európskej komisii a Európskeho parlamentu na hlavné faktory úspechu, ktoré je potrebné podporovať v záujme posilnenia rastu tohto sľubného odvetvia:

- na štátnej a európskej úrovni zaviesť jednoduché a účinné prostriedky na podporu a financovanie technologických a netechnologických inovácií;
- podporiť nevyhnutné úsilie, ktoré poskytuje pracovnej sile možnosť zvýšiť si kvalifikáciu a prispôbiť svoje zručnosti rastúcim trhom (zdravotníctvo, stavebníctvo, doprava, kozmetický priemysel, ...);
- začleniť do príslušných európskych výskumno-vývojových programov textilný prvok s cieľom podporiť nahradenie tradičných materiálov, ako sú oceľ a cement, udržateľnejšími textilnými materiálmi a podporiť výskum recyklácie týchto materiálov a rozvíjajúcej sa oblasti tzv. uhlíkového hospodárstva (CO₂ ako zdroj);
- zohľadniť vplyv akéhokoľvek zvýšenia energetických nákladov na podniky v EÚ s veľmi vysokou spotrebou energie, ktoré vykonávajú činnosť napríklad v oblasti netkaných a kompozitných materiálov;
- podporovať odvetvie, aby posudzovalo životný cyklus s cieľom preukázať environmentálnu udržateľnosť výrobkov.

- ***Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Stratégia pre udržateľnú konkurencieschopnosť sektora stavebníctva a podnikov podnikajúcich v tomto sektore***

Hlavné body:

EHSV sa domnieva, že sektor stavebníctva je jedným z kľúčových aktérov, ktorí pomáhajú znižovať dopyt po energii v EÚ. Stavebníctvo nepotrebuje priamu finančnú podporu, akou sú napríklad dotácie, ale vhodný politický a regulačný rámec. Na zabezpečenie rastu v Európe a vyhliadok na prácu v budúcnosti sú potrebné investície do udržateľných budov a infraštruktúry.

Investície do udržateľných budov a dôležitej infraštruktúry by sa mali považovať za hlavné podmienky budúceho hospodárskeho rastu a tvorby pracovných miest.

Renovácia starnúcich budov v EÚ ponúka obrovské možnosti ako znížiť dopyt po energii. Štáty musia zabezpečiť primerané finančné a daňové stimuly, ktoré by podnecovali väčšie úspory energie na trhu.

Treba riadne vymáhať uplatňovanie smernice 2011/7/EÚ o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, aby sa zabezpečilo prežitie podnikov. EHSV odporúča, aby bola maximálna povolená lehota na zaplatenie faktúry stanovená na 30 dní (vrátane prevzatia faktúry a jej overenia).

Pravidlá finančnej obozretnosti, ako napríklad tie, ktoré boli navrhnuté v dohovore Bazilej III, by nemali viesť k ďalšiemu obmedzovaniu úverov, ktoré banky poskytujú reálnemu hospodárstvu.

Akčný plán by mal zahŕňať aj stratégie na stabilizáciu zamestnanosti a boj proti nezákonným praktikám, napr. proti zdanlivej samostatnej zárobkovej činnosti.

Obchádzanie pravidiel a povinností v sociálnej oblasti vedie k narušeniu trhu v sektore stavebníctva. Preto je potrebné zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetkých.

EHSV vyzýva európske inštitúcie a členské štáty, aby posilnili politické opatrenia a podnikli konkrétne kroky proti vplyvu korupcie a zločineckých organizácií na verejné obstarávanie najmä pri veľkých projektoch v oblasti infraštruktúry.

Podpora ekonomicky najvýhodnejšej ponuky (namiesto zásady najnižšej ceny), ako aj sústavné zamietanie ponúk s neobvykle nízkou cenou, sú základnými piliermi účinnej a spravodlivej hospodárskej súťaže.

• *Sektory kultúry a tvorivej činnosti v záujme rastu a zamestnanosti*

Hlavné body:

Výbor je presvedčený, že kultúra a tvorivosť sú pre Európu:

- oporou základných hodnôt identity Spoločenstva a jeho modelu sociálneho trhového hospodárstva;
- spojením prinášajúcim úspech v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a kvalitnej výroby na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni;
- hlavnými prvkami porovnateľnej výhody pridanej európskej hodnoty v koncipovaní, vývoji, výrobe a spotrebe hmotných a nehmotných statkov;
- kľúčovým činiteľom, ktorý podnecuje konkurencieschopnosť a zahŕňa všetky hospodárske a sociálne odvetvia;
- zdrojom veľkého potenciálu vytvárania väčšieho počtu a lepších pracovných miest;
- medzinárodnou ukázkou prestíže a originality EÚ vo svete.

EHSV sa domnieva, že je nutná strednodobá až dlhodobá stratégia, ktorá musí zabezpečiť pevný a koherentný sociálny rozmer kultúrnych a tvorivých odvetví. Výbor tiež žiada:

- technologický rozmer s tvorivou pridanou hodnotou;
- rozmer územného dialógu s občianskou spoločnosťou;
- medzinárodný rozmer tvorivej a kultúrnej Európy;
- finančný rozmer s prístupom k úverom.

EHSV žiada Komisiu, aby podrobne kontrolovala uplatňovanie *acquis communautaire* na kultúrne a tvorivé odvetvia a navrhuje Komisii, aby preskúmala možnosti a spôsoby usporiadania rozšíreného fóra aktérov tvorivých a kultúrnych odvetví s cieľom lepšie stanoviť všetky subjekty v tejto oblasti a vymedziť rozhodujúce body strednodobého a dlhodobého strategického akčného plánu. Výbor žiada, aby sa už teraz začali konkrétne iniciatívy na boj proti neistej práci v kultúrnych a tvorivých odvetviach, na zabezpečenie rovnakých pracovných podmienok pre všetkých pracovníkov v týchto odvetviach, hlavne pre „nezávislé“ alebo atypické činnosti vykonávané formou subdodávok, zvlášť pre prácu na zavolanie, a na zabezpečenie bezpečného prístupu k digitálnym sieťam na základe rovnosti pre všetkých.

EHSV upozorňuje Komisiu, že je potrebné prispôbiť regulačný rámec osobitnej povahy kultúrnych a tvorivých odvetví, zvlášť v oblasti duševného vlastníctva, administratívneho a daňového zjednodušovania a rovnakého posudzovania tlačných a digitálnych médií pri DPH, najmä v prípade malých podnikov týchto odvetví.

Podľa EHSV je potrebné uvažovať o vhodnej príležitosti uplatniť štruktúry dialógu s občianskou spoločnosťou zamerané na občana a využiť na to európsky rok občanov.

3. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV

- ***Systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva (zmena a doplnenie nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009)***

Hlavné body:

EHSV sa po analýze návrhu domnieva, že aspoň aspekty opatrení o:

- predbežnom hlásení a prekládke,
- schvaľovaní zmien v spôsobe a frekvencii poskytovania údajov Komisii o kvótach a rybolovnom úsilí,
- výnimkách pre niektoré flotily, pokiaľ ide o vyplňanie záznamov o predaji,
- prijímaní noriem pre plány nákladných lodných priestorov,
- určovaní oblastí rybolovu, na ktoré sa vzťahujú špecifické kontrolné a inšpekčné programy,

by sa vzhľadom na ich význam nemali uplatňovať prostredníctvom delegovaných, ale vykonávacích aktov.

- ***Klasifikácia, označovanie a balenie látok a zmesí (kategória C)***

4. DOPRAVA

- ***Vonkajšia politika EÚ v oblasti letectva – riešenie budúcich úloh (oznámenie)***

Hlavné body:

Výbor víta návrh Komisie a plne podporuje ambicióznú agendu v oblasti letectva. EHSV by obzvlášť privítal rýchly pokrok smerom k rozšírenému jednotnému leteckému priestoru, do ktorého by patrili krajiny susediace s Úniou, pretože by to ponúklo príležitosti na rozvoj sekundárnych a regionálnych letísk EÚ vzhľadom na ich geografickú blízkosť k týmto trhom a výrazný hospodársky rast.

Výbor zároveň podporuje požiadavku Komisie, že sa treba usilovať o jednotné podmienky a odstránenie rušivých faktorov vo svetovom leteckom odvetví. Je naliehavo potrebné konať na európskej úrovni v záujme získania nových investícií do kapacity letísk, ak sa má EÚ vyhnúť ešte väčšej strate svojej konkurencieschopnosti v porovnaní s inými regiónmi zaznamenávajúcimi rast v odvetví letectva.

- ***Agentúra pre európsky GNSS (zmena a doplnenie nariadenia (EÚ) č. 912/2010)***

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) víta iniciatívu na úpravu štruktúry Agentúry pre európsky globálny navigačný satelitný systém s cieľom zabezpečiť plnú nezávislosť jej orgánov a jasnú autonómiu činnosti v oblasti bezpečnosti a akreditácie. Výbor pokladá nový rámec autonómie a spolupráce v rámci Agentúry pre európsky GNSS (GSA) za vhodný a nazdáva sa, že sa musí urýchliť zriadenie stredísk na monitorovanie bezpečnosti systému Galileo. Výbor teda pokladá za nevyhnutné, aby sa pozorne sledovalo zavádzanie vytvorených funkčných štruktúr do praxe a aby Komisia predkladala pravidelné vecné správy v tomto ohľade, ak sa má posúdiť, či prijaté riešenie je skutočne najlepšie možné.

Výbor opakovane vyzdvihuje kľúčovú úlohu európskych programov satelitnej navigácie EGNOS a Galileo, ktoré sú hnacou silou inovácií a konkurencieschopnosti v službách občanov. Výrazné vedúce postavenie a strategickú nezávislosť v oblasti kozmického priestoru treba zachovať pre

budúcnosť Európy. Výbor sa domnieva, že EÚ by si mala uvedomiť, že ciele dosiahnuté v oblasti integrácie a udržateľného a mierového rozvoja členských štátov musia umožniť vyčleniť ušetrené prostriedky na urýchlenie rozvoja hlavných spoločných projektov, ktoré by uspeli v celosvetovej konkurencii, ako sú Galileo, GMES a ITER. EHSV vyjadruje svoje hlboké sklamanie nad rozhodnutím Európskej rady z 19. februára 2013 znížiť finančné prostriedky vyčlenené na program Galileo v európskom viacročnom rozpočte na roky 2014 – 2020 a dôrazne vyzýva európske inštitúcie, najmä Európsky parlament, aby prehodnotili toto rozhodnutie a zároveň znásobili svoje úsilie v súvislosti s projektmi GMES a ITER.

Výbor vyjadruje rúzne výhrady voči presúvaniu činností na podporu výskumu a vývoja, ktoré doteraz vykonávala Komisia, do agentúr a požaduje, aby sa pozornejšie zohľadnili doterajšie cenné skúsenosti.

- ***Jednotné európske nebo II+ (prieskumné stanovisko na žiadosť Komisie)***

Hlavné body:

EHSV žiada plnú a hladkú realizáciu Jednotného európskeho neba (SES) ako neoddeliteľnej súčasti európskych krokov v záujme posilnenia európskeho jednotného trhu a zlepšenia konkurencieschopnosti a rastu EÚ. Pretrvávajúca kríza v európskom sektore letectva, a najmä v leteckej doprave si ešte naliehavejšie vyžaduje dosiahnutie takej účinnosti manažmentu letovej prevádzky (ATM) v Európe, ktorá by bola porovnateľná s globálnymi osvedčenými postupmi.

EHSV vyjadruje poľutovanie, že väčšine členských štátov, ktorým boli stanovené výkonnostné ciele, sa tieto ciele nepodarilo splniť a, že iniciatíva funkčného bloku vzdušného priestoru (FAB) sa neuskutočnila a že sa nedodržel záväzný termín 4. decembra 2012.

V tomto zložitom kontexte výbor víta plán Komisie naďalej podnecovať SES prostredníctvom novej iniciatívy tzv. SES II+. Zatiaľ čo EHSV považuje existujúce nariadenia EÚ z rokov 2004 a 2009 za dostatočné a uvítal by, aby sa Komisia zamerala skôr na vykonávanie a presadzovanie opatrení než na vydávanie novej legislatívy, navrhuje silnejšie prvky zhora nadol, ktoré doplnia súčasný neúčinný prístup zdola nahor, posilniť a rozšíriť sociálny dialóg v letectve, určiť sankcie za nedodržanie predpisov, otvoriť doplnkové služby ATM konkurencii a sile trhu a väčšmi zapojiť užívateľov leteckého priestoru.

- ***Civilné letectvo / hlásenie udalostí (zmena a doplnenie nariadenia (EÚ) č. 996/2010 zrušenie smernice č. 2003/42/ES, nariadenia Komisie (ES) č. 1321/2007 a nariadenia Komisie (ES) č. 1330/2007)***

Hlavné body:

Výbor víta opatrenia, ktoré Komisia navrhla na predchádzanie nehodám v oblasti civilného letectva a posilnenie toku informácií o udalostiach alebo incidentoch. EHSV sa domnieva, že na fungovanie nového systému hlásenia udalostí by jeho výlučným zámerom mala byť prevencia nehôd a udalostí, a nie zisťovanie viny alebo zodpovednosti, a že by sa tento systém mal uplatňovať v rámci „kultúry spravodlivosti“, ktorá chráni zamestnancov pred krokmi podnikanými proti nim ich zamestnávateľom a chráni ich pred akýmikoľvek dôsledkami alebo trestným stíhaním v prípade neúmyselných chýb s výnimkou prípadov úmyselnej hrubej nebalosti.

EHSV vyjadruje výhrady k novému opatreniu, ktorým by osoby podávajúce hlásenie mohli hlásenie podávať buď zamestnávateľom, alebo príslušnému verejnému orgánu, keďže vidí potenciálne riziko pri zabezpečovaní neutrality a predchádzaní ďalšiemu zasahovaniu zamestnávateľa do popisu udalostí, ktorý uviedla osoba podávajúca hlásenie. EHSV na záver navrhuje naplánovať postupy na začlenenie všetkých cestujúcich do prenosu informácií o udalostiach, ktoré treba nahlásiť.

5. ENERGETIKA

- *Kvality benzínu a naftových palív / Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie (zmena a doplnenie smernice 98/70/ES a smernice 2009/28/ES)*

Hlavné body:

EHSV víta skutočnosť, že Komisia plánuje obmedziť „konvenčné biopalivá“ na 5 %, nemyslí si však, že celkový prístup je zosúladený, keďže sa zdá, že vytvára nové riziká, pokiaľ ide o politický cieľ podporovať energetické využitie zvyškových, odpadových a vedľajších produktov na výrobu palív. EHSV najmä nesúhlasí s rozhodnutím Komisie merať nepriame zmeny využívania pôdy (ILUC) výlučne na základe emisií skleníkových plynov. Otázky ako bezpečnosť zásobovania alebo vyčerpatelnosť fosílnych surovín sa do tohto matematického vzorca nehodia, prístup ILUC preto nie je vhodný, pokiaľ ide o politiku udržateľnosti.

EHSV sa tiež domnieva, že biopalivá nie sú trvalým prostriedkom na boj proti rozšírenej nadmernej spotrebe energie. Už aj vzhľadom na svoju obmedzenú dostupnosť sú prinajlepšom prechodným riešením, ktoré nesmie odlákať pozornosť od skutočnosti, že je nevyhnutné, aby sme znížili svoju spotrebu energie, a to bez ohľadu na jednotlivé zdroje energie.

Podľa názoru výboru by sa malo podporovať pestovanie olejnin v Európe, pretože súčasne poskytuje bielkovinové krmivo aj rastlinné oleje. Vyzýva Komisiu, aby venovala väčšiu pozornosť stratám energie v procesoch konverzie, a podporovala v oblasti dopravy elektromobilitu ako jasnú alternatívu.

- ***Hospodársky dosah elektrizačných sústav napájaných rastúcim podielom elektrickej energie z nestálych obnoviteľných zdrojov (prieskumné stanovisko na žiadosť írskoho predsedníctva Rady EÚ)***

Hlavné body:

- EHSV vo svojich predchádzajúcich stanoviskách rozhodne podporil využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Stúpajúci podiel nestálych dodávok z obnoviteľných zdrojov energie vyvolal búrlivé diskusie o technických a hospodárskych dôsledkoch takéhoto prírastku. Na to je potrebné doplniť ďalšie prvky energetickej sústavy: rozšíriť prenosovú sústavu, akumuláčnè zariadenia, záložné kapacity a úsilie o flexibilné využívanie. Výbor preto odporúča, aby sa dôrazne podporoval vývoj a inštalovanie týchto chýbajúcich prvkov. Inak by následkom bolo ohrozenie bezpečnosti energetických dodávok a funkčnosti európskeho energetického trhu. Preto sa musia starostlivo (nanovo) určiť pravidlá napájania energie z obnoviteľných zdrojov do siete, aby bola neustále zaistená bezpečnosť dodávok a aby výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov uspokojovala dopyt.
- Ďalšie rozširovanie zariadení na výrobu elektrickej energie z nestálych obnoviteľných zdrojov energie si naďalej vyžaduje značné investície. Z toho vyplýva, že zvýšené využívanie technológií nestálych obnoviteľných zdrojov energie môže spôsobiť ďalší výrazný nárast nákladov na elektrickú energiu, a pokiaľ sa tieto budú prenášať na spotrebiteľov, mohlo by dôjsť k nárastu cien elektriny o význačný faktor.
- Udržateľná energetická sústava, ktorá bude vo veľkej miere napájaná aj z obnoviteľných zdrojov, je jediným dlhodobým riešením pre našu energetickú budúcnosť, aj keď v porovnaní s doterajšími sústavami založenými na fosílnych zdrojoch prináša dodatočné náklady. Takisto treba poznamenať, že zvyšovanie nákladov je nevyhnutné vzhľadom na dohodu začleňovať do nákladov aj externé náklady a prestať dotovať energiu získavanú z fosílnych zdrojov.
- Na to je potrebný účinný a väčšmi trhovo orientovaný nástroj podpory slúžiaci environmentálnym, sociálnym a ekonomickým cieľom, ktorý by odrážal možné externé náklady, bol platný v celej EÚ a umožnil, aby technológie na využívanie obnoviteľných zdrojov energie mohli konkurovať na voľnom trhu. Týmto nástrojom by mohlo byť primerané oceňovanie emisií oxidu uhličitého, napr. zdanením. Potom by sa mohli prestať používať všetky ostatné nástroje na podporu presadzovania rozličných zdrojov energie na trhu.

6. VONKAJŠIE VZŤAHY

- ***Politika EÚ pre Arktídu zameraná na nové celosvetové záujmy v tejto oblasti – postoj občianskej spoločnosti (stanovisko z vlastnej iniciatívy)***

Hlavné body:

Toto stanovisko prezentuje postoje a odporúčania organizácií občianskej spoločnosti EÚ v súvislosti s politikou EÚ pre Arktídu, a to najmä vzhľadom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci z júna 2012 a súvisiaci spoločný pracovný dokument útvarov Komisie¹.

EHSV poukazuje na skutočnosť, že strategický význam Arktídy značne stúpol a záujem o túto oblasť sa na celom svete zvyšuje. Vyzýva EÚ, aby čo najskôr dokončila svoju stratégiu pre Arktídu. Rozpočet EÚ by mal zaručiť dôveryhodnú implementáciu politiky/stratégie EÚ pre Arktídu.

EHSV zdôrazňuje význam posilnenia zapojenia EÚ a jej prítomnosti v arktickom regióne, uznáva význam získania štatútu pozorovateľa v Arktickej rade a vyjadruje silnú podporu snahám EÚ v tejto oblasti. Prízvukuje potrebu posilniť spoluprácu s regionálnymi organizáciami arktického regiónu, ako aj štátmi prítomnými a aktívnymi v Arktíde.

Výbor poukazuje na hlavné výzvy týkajúce sa arktického regiónu (zabezpečenie udržateľného a dynamického rozvoja regiónu, ochrana dedičstva a rešpektovanie práv pôvodného obyvateľstva, riešenie problémov v súvislosti s klimatickými zmenami a ochranou životného prostredia, vyrovnávanie sa s dôsledkami konkurencie v súvislosti s prístupom k prírodným zdrojom a dodávkam energie, strategická dôležitosť námorných trás, riešenie územných sporov) a vyzýva na hľadanie účinných riešení.

EHSV tiež navrhuje spôsoby zlepšenia účasti občianskej spoločnosti na všetkých úrovniach.

1

Spoločné oznámenie Európskej komisie a vysokej predstaviteľky Európskej únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku „Pokrok pri vytváraní politiky Európskej únie pre Arktídu: pokrok od roku 2008 a ďalšie kroky“, Brusel, JOIN(2012) 19 final, 26.6.2012.